

\ Raadsbesluit

Zaak 32350

Onderwerp: Processtappen bij een vermoeden van een integriteitsschending door politieke ambtsdragers
 Openbaarheid: Openbaar
 Datum Raad: 13-10-2016
 Nummer: 2016/5/10

Vaststelling Processtappen bij een vermoeden van integriteitsschending door politieke ambtsdragers

De raad van de gemeente Voerendaal:

- gelezen het voorstel van de voorzitter van de raad en de raadsgriffier;
- gelet op de Gedragscode integriteit raadsleden gemeente Voerendaal 2015 en de Gedragscode integriteit burgemeester en wethouders gemeente Voerendaal 2015 vastgesteld in de vergadering van de raad van 2 juli 2015;
- gelet op de artikelen 15 en 41c van de Gemeentewet;
- gelet op het advies van het presidium;

\ Besluit:

- a. Het onderwerp integriteit in het algemeen en van de gedragscode in het bijzonder minimaal één keer per jaar (in een thema-avond) te bespreken.
- b. Aan te wijzen als contactpersoon voor vragen over bestuurlijke integriteit: de griffier voor raads- en commissieleden en de secretaris voor wethouders. Bij deze persoon kunnen zij terecht met vragen over integriteit, maar ook voor het vertrouwelijk consulteren voor het afgeven van een signaal. De contactpersonen behandelen vragen vertrouwelijk en beschermen de identiteit van de betreffende politieke ambtsdrager.
- c. Vast te stellen het volgende stappenplan:

Processtappen bij een vermoeden van integriteitsschending door politieke ambtsdragers

Drie Principes

- a. *Onpartijdige handhaving*
 Gedragscodes voor raad, college en burgemeester (en de wetten waarop ze gebaseerd zijn) definiëren integriteitsschendingen en leggen zo de morele basis vast waaraan hun handelen moet voldoen. Over die basis zijn alle partijen het eens. De kern is dat de zuiverheid van de besluitvorming door die basis wordt gewaarborgd. Omdat alle partijen het over die basis eens zijn, is er geen enkele reden de handhaving ervan inzet te maken van partijpolitiek. Ook het verschil tussen oppositie en coalitie zou in de handhaving geen rol mogen spelen. Gebeurt dat toch, dan is de kans bijzonder groot dat er in de handhaving onrecht geschiedt. Uit het beginsel van 'onpartijdige handhaving' volgt dat politici van alle partijen de discipline zouden moeten opbrengen om bij de beoordeling van integriteitkwesies boven de partijen te gaan staan
- b. *Terughoudendheid met publiciteit*
 In Nederland wordt de politiek kritisch gevolgd door de media. Dat is een groot goed. Bij vermeende integriteitsschendingen van politici heeft dat er echter in een aantal gevallen toe geleid dat er in de media al een (voor-)veroordeling heeft plaats gevonden, voordat er onderzoek is gedaan. Het gevolg is dat er sprake is van willekeur, dat individuele politici die (onschuldig?) onder verdenking komen te staan grote schade oplopen en dat de geloofwaardigheid van de politiek wordt aangetast. Het is daarom zaak dat alle betrokkenen bij een integriteitkwesie de grootste mogelijke terughoudendheid betrachten en de kwestie niet in een te vroeg stadium

in de publiciteit brengen. Daaruit volgt ook dat in alle stadia van de afhandeling van een kwestie de groep die erbij betrokken wordt zo klein mogelijk moet zijn. Als er uiteindelijk werkelijk van een integriteitschending sprake blijkt te zijn en er een oordeel is gevormd over de ernst daarvan en over een passende sanctie, moet de kwestie natuurlijk wel naar buiten worden gebracht.

c. *Zorgvuldigheid tegenover de vermeende schender*

Iedereen die mogelijk een schending heeft begaan, heeft er recht op dat er uiterste zorgvuldigheid wordt betracht in alle fasen van de handhaving. Dat begint al voordat de handeling die mogelijk een schending is, is uitgevoerd. Heb je er weet van dat iemand van plan is iets te doen dat mogelijk een integriteitschending zou betekenen, dan word je geacht hem of haar daarvoor te waarschuwen en de weg te wijzen naar advies. Iedere politicus die twijfelt – uit zichzelf of op geleide van een ander – of een voorgenomen handeling een schending is, heeft recht op vertrouwelijk advies. Komt iemand onder de verdenking te staan dat hij of zij een integriteitschending begaan heeft, dan dient er via een vooronderzoek vastgesteld te worden of er überhaupt grond is voor de verdenking. Zijn er gronden, dan moet er een objectief onderzoek volgen waarin ook de context wordt meegenomen en waarin de mate van verwijtbaarheid apart wordt beoordeeld. Als er een sanctie moet volgen, moet die sanctie passend zijn en in verhouding.

1. Algemeen

- 1.1. Onder politieke ambtsdragers wordt verstaan: de burgemeester, wethouders, raadsleden en commissieleden.
- 1.2. In gevallen waarin dit stappenplan niet voorziet of waarbij de toepassing niet eenduidig is, vindt bespreking plaats in de gemeenteraad, het presidium of het college.
- 1.3. De burgemeester, wethouders, raadsleden en commissieleden ontvangen bij hun aantreden een exemplaar van dit stappenplan.
- 1.4. Uitgangspunt bij het gebruik van dit stappenplan zijn de gedragscodes integriteit van de politieke ambtsdragers van de gemeente Voerendaal.

2. Melding

- 2.1. Meldingen van een vermoeden van een integriteitsschending worden gedaan bij de burgemeester, die deze in behandeling neemt.
- 2.2. Meldingen over de burgemeester worden gedaan bij de plaatsvervangend voorzitter van de gemeenteraad. Deze treedt in de plaats van de burgemeester bij het zetten van de stappen volgens het stappenplan.

3. Vooronderzoek

- 3.1. Bij twijfel over het wel of niet instellen van een feitenonderzoek kan de burgemeester besluiten een vooronderzoek te doen om te bepalen of er feitenonderzoek nodig is.
- 3.2. De betrokken politieke ambtsdrager wordt over het doen van het vooronderzoek en van de uitkomst van het onderzoek op tijd geïnformeerd.
- 3.3. De melder wordt geïnformeerd als wordt besloten geen feitenonderzoek in te stellen.
- 3.4. Bij het vermoeden van een opzettelijk valse beschuldiging onderneemt de burgemeester actie tegen de melder in de vorm van een feitenonderzoek of een aangifte bij de politie.

4. Feitenonderzoek

- 4.1. De burgemeester geeft opdracht tot een feitenonderzoek aan een interne onderzoekscommissie of een externe onderzoeksinstantie.
- 4.2. Een interne onderzoekscommissie bestaat uit de burgemeester en ambtelijke ondersteuning. Aan deze commissie kunnen deskundigen worden toegevoegd.
- 4.3. Als de afstand tussen de interne onderzoekers en de betrokken politieke ambtsdrager te klein is om voldoende objectief onderzoek te garanderen of de deskundigheid ontbreekt, dan wordt een externe onderzoeksinstantie belast met het onderzoek.

5. Opdrachtverstrekking

- 5.1. De burgemeester komt een schriftelijke onderzoeksopdracht met de externe onderzoekers overeen.
- 5.2. In de opdracht staan in ieder geval vermeld de aanleiding, de onderzoeksopdracht en de verwachte duur en kosten van het onderzoek.

6. Kennisgeving aan betrokkene

- 6.1. De betrokken politieke ambtsdrager wordt over het instellen van een feitenonderzoek tijdig per brief geïnformeerd.
- 6.2. In de brief is in ieder geval opgenomen:
 - een omschrijving van het handelen of nalaten dat aanleiding is tot instellen van een onderzoek;
 - de melding dat betrokkene en getuigen kunnen worden gehoord;
 - de melding dat als andere feiten en omstandigheden bekend worden die van belang kunnen zijn voor het bepalen van de omvang, aard en ernst van de integriteitsbreuk, het onderzoek zich kan uitstrekken tot die feiten en omstandigheden.

7. Horen van betrokkene en getuigen

- 7.1. De betrokken politieke ambtsdrager en getuigen kunnen worden gehoord.
- 7.2. De gesprekken worden gehouden door minimaal twee personen.
- 7.3. Er wordt een gespreksverslag opgemaakt en ondertekend door de onderzoekers en de getuige/betrokkene.
- 7.4. De gehoorde krijgt de mogelijkheid om binnen vijf werkdagen schriftelijk te reageren op het verslag.
- 7.5. Als de gehoorde weigert te tekenen, wordt daarvan melding gemaakt in het verslag. Als de gehoorde dat wil, wordt er een schriftelijk weergave van de afwijkende mening van de gehoorde bij het verslag gedaan.

8. Aangifte

- 8.1. Als er een vermoeden is van een strafbaar feit, doet de burgemeester aangifte bij de politie.
- 8.2. Vanaf dat moment wordt alle informatie voorgelegd aan de politie eventueel na overleg met de officier van justitie.

9. Communicatie

- 9.1. De burgemeester zorgt voor de interne en externe communicatie .

10. Onderzoeksrapportage

- 10.1. De burgemeester biedt de onderzoeksrapportage aan de raad aan. De rapportage bevat alle informatie die nodig is om een oordeel te kunnen vormen over het vermoeden van integriteitsschending.
- 10.2. De raad beoordeelt of het rapport aanleiding geeft om over te gaan tot de hierna in artikel 11 genoemde besluitvorming.

11. Besluitvorming

- 11.1. Bij vaststelling van een schending van de integriteit kan tegen de betreffende politieke ambtsdrager een motie worden aangenomen.
- 11.2. Het lid van de gemeenteraad dat in strijd met artikel 15, eerste lid, van de Gemeentewet handelt, kan in zijn betrekking worden geschorst door de voorzitter van de gemeenteraad. De voorzitter onderwerpt de zaak aan het oordeel van de raad in zijn eerstvolgende vergadering.
- 11.3. De raad kan, na de geschorste in de gelegenheid te hebben gesteld zich mondeling te verdedigen, hem van zijn lidmaatschap vervallen verklaren. Indien de raad daartoe geen aanleiding vindt, heft hij de schorsing op.

12. Formulier registratie integriteitsschendingen

- 12.1. De vermoedens van schendingen, de aard van de daarop volgende onderzoeken en de afdoeningen worden vastgelegd in het formulier 'registratie integriteitsschendingen'.
- 12.2. Jaarlijks worden het college en de raad schriftelijk geïnformeerd over het gevoerde integriteitsbeleid.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 13 oktober 2016

De plv. griffier,

A.L.A. Hoven-Ubags

De voorzitter,

W. Houben